

L'energia i l'obertura

Albert MOLES i BETRIU

En el marc de la 25a Diada d'Andorra de la Universitat Catalana d'Estiu, sobre l'obertura econòmica d'Andorra, voldria en aquestes línies reflexionar sobre el paper que té i ha de tenir l'energia per al bon desenvolupament del país i per impulsar aquesta obertura i diversificació de l'economia del país. L'obertura econòmica no és un fi en si mateix sinó un mitjà perquè Andorra assoleixi el desenvolupament econòmic sostingut. El desplegament del marc legal i reglamentari que el Govern i el parlament estan duent a terme s'està ajudant d'iniciatives per internacionalitzar l'economia del país, d'iniciatives per donar suport a l'empresariat local per fer front als canvis i per iniciatives per impulsar la diversificació econòmica. Per incrementar el valor d'un país cal reflexionar sobre quins són els seus avantatges competitiu i actors que intervenen en el sistema.

Una nació competitiva és una nació que crea un nivell de vida elevat per a tots els seus conciutadans i en continu ascens. Cal per això ser una nació productiva amb capital, treball i qualitat dels productes.

Les claus per assolir la competitivitat són:

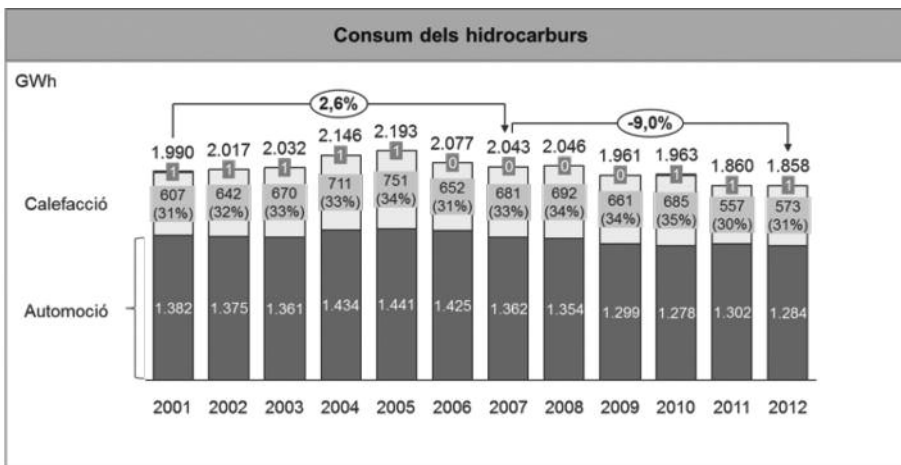
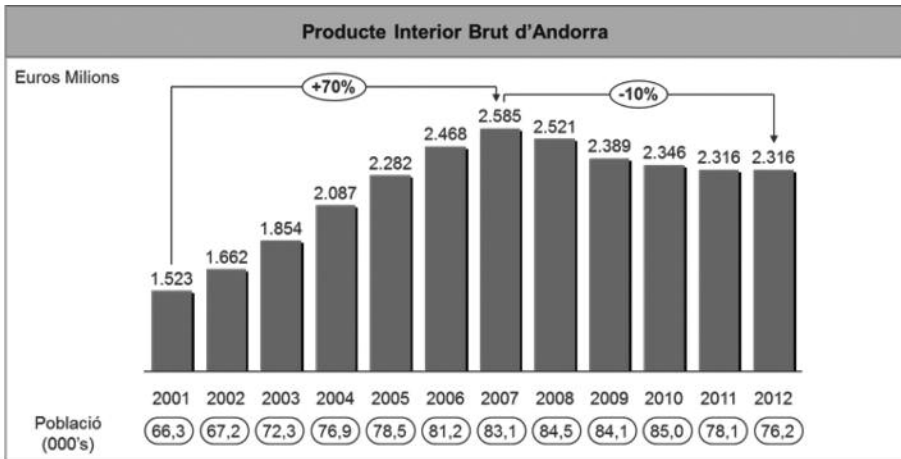
- incrementar la productivitat,
- fomentar el comerç internacional,
- optimitzar el rol dels actors del seu sistema de valor,
- donar suport a la innovació i la millora.

L'energia esdevé en aquest punt un sector clau per assolir aquests reptes. L'energia se situa al principi de la cadena de valor d'un país i en depèn en part la competitivitat d'aquest. Els costos, la qualitat i la garantia de servei a mitjà termini són elements determinants per al bon desenvolupament de l'economia. En particular, l'energia elèctrica cada dia juga un rol més important en el desenvolupament de l'economia.

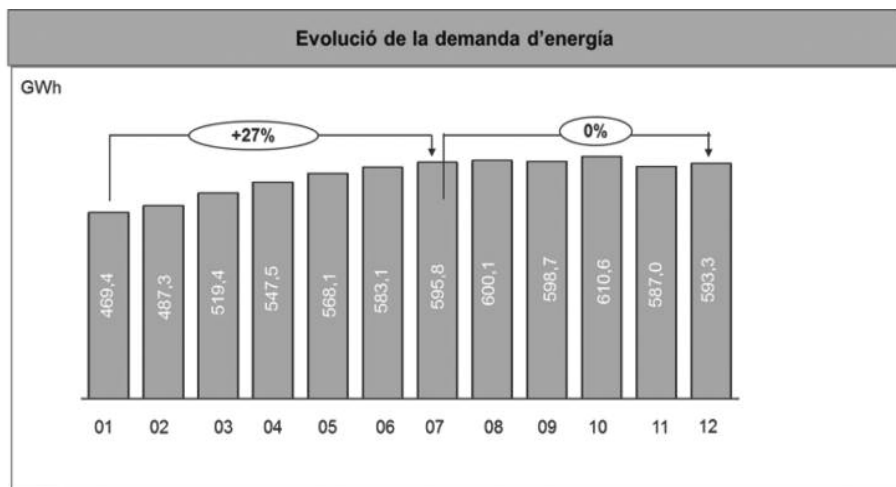
Andorra té uns recursos limitats en el pla energètic i necessita importar una quantitat molt important d'energia per cobrir la seva demanda. Actualment s'importa el 96% de la demanda d'energia, inclosos electricitat i carburants de locomoció i calefacció.

Quant als carburants per a locomoció, Andorra importa la totalitat de les seves necessitats, i

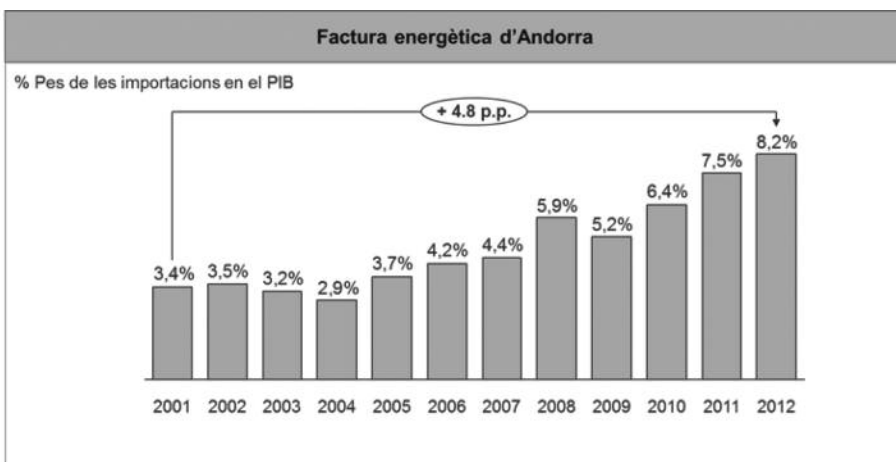
el diferencial de preus amb els països veïns ve de l'aplicació de taxes i impostos menors. El gasoil de calefacció també s'importa totalment, i en aquest cas el preu és similar al d'altres països, ja que les taxes són molt més reduïdes.

El cas de l'electricitat és diferent. Andorra sí que disposa de producció pròpia, amb la central hidroelèctrica de FEDA (15% de la demanda) i el Centre de Tractament de Residus (3% de la demanda). La resta de l'electricitat es compra als països veïns, Espanya i França, per parts iguals.

Font: FEDA

Font: Departament d'Estadística d'Andorra i FEDA

L'electricitat no és un bé qualsevol, és un bé de primera necessitat, actualment és imprescindible per a les llars i empreses del país i a més difícilment substituïble per una altra energia. És un bé que no es pot emmagatzemar en quantitats significatives i és per aquests motius que a molts països es considera un servei públic. A més a més, a Andorra es disposa d'un preu molt competitiu, (la meitat d'Espanya i el 20% per sota de França), i d'una qualitat de servei molt bona, amb un temps de tall per client inferior a 10 minuts l'any de mitjana.

El sector de l'energia requereix també inversions importants amb uns temps de retorn elevats i que sols les poden afrontar inversors industrials que coneguin molt bé els riscos d'operació i els riscos de les comoditats. La política energètica d'un país ha de tenir en compte tots aquets fets i les solucions que es proposin han de representar un equilibri entre polítiques econòmiques, industrials, mediambientals, seguretat energètica i balança de pagaments del país.

Andorra ha sabut jugar l'avantatge de ser un país petit amb una estructura poc pesada per tenir una legislació senzilla i adaptada a les seves necessitats.

Aquesta situació s'ha de reexaminar en els propers anys tenint en compte diversos factors:

- L'encariment de l'energia dels darrers anys.
- La possible aproximació d'Andorra a Europa.
- La voluntat de mantenir la competitivitat.
- L'oportunitat de desenvolupar el sector energètic del país.
- L'increment relatiu de la demanda d'electricitat comparada amb altres energies i comparada amb el PIB.
- L'oportunitat d'invertir en eficiència i estalvi.

Aquets fets han d'induir Andorra a adoptar un model energètic referent i a esdevenir excel·lent en la utilització d'un recurs escàs i de primera necessitat.

Les prioritats del camp de l'energia, en el marc del desenvolupament econòmic d'Andorra i de la consegüent obertura, es poden doncs formular de la següent manera: cal mantenir i desenvolupar la competitivitat dels costos i de la qualitat de l'energia elèctrica i sobretot mantenir la disponibilitat a mitjà termini. Una de les primeres preguntes que es fan els inversors en establir-se a Andorra és referent al cost, a la disponibilitat i a la qualitat de l'energia sobretot a mitjà termini. Andorra ha de ser capaç de donar una resposta clara a aquestes preguntes per consolidar la diversificació econòmica.

No s'ha de perdre de vista les oportunitats de desenvolupar l'eficiència energètica i la producció local i de prioritzar les inversions en matèria d'energia que puguin afavorir l'estabilitat futura dels preus i la diversificació de les fonts d'energia. En aquest sentit s'ha d'apostar per xarxes de calor urbanes, cogeneració i energies renovables.

Andorra pot esdevenir en aquests camps exportadora de serveis i de productes si les empreses del país saben aprofitar les oportunitats de desenvolupar models de negoci amb potencial de creixement.

Per fi, també cal tenir en compte la possibilitat de desenvolupar a Andorra solucions en matèria d'energia que impliquin altres sectors com ara el comerç, el turisme, la tecnologia, que poden marcar la diferència respecte d'altres països.

Albert Moles i Betriu,
enginyer i director general de FEDA